

**SAMORZĄD
STUDENTÓW**
SGH

Zajęcia zdalne oczami studentów SGH

**Komisja ds. Jakości Kształcenia
Samorządu Studentów SGH
Grudzień 2020**

Autorzy raportu

*Wojciech Godlewski, Darya Hurbik, Radosław Jawor, Rafał Lizon, Jakub Marek,
Agnieszka Pechcińska*

Autorzy strony tytułowej

Komisja Promocji Samorządu Studentów SGH

1. Spis treści

1. Spis treści	3
2. Wstęp	4
3. Ogólne podsumowanie.....	5
4. I rok studiów licencjackich po polsku – kierunek ogólny	18
5. Finanse i rachunkowość	23
6. Metody ilościowe w ekonomii i systemy informacyjne	30
7. Globalny biznes, finanse i zarządzanie (Governance)	40
8. Ekonomia	47
9. Międzynarodowe stosunki gospodarcze	54
10. Analiza danych – Big Data.....	60
11. Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa.....	69
12. HR biznes partner.....	75
13. Zarządzanie projektami	80
14. International business	86
15. Drugi rok studiów licencjackich	92
16. Trzeci rok studiów licencjackich.....	98
17. Pierwszy rok studiów magisterskich	103
18. Drugi rok studiów magisterskich	109
19. Załącznik nr 1 – Spis docenionych wykładowców	115
20. Załącznik nr 2 – Formularz ankiety	120

2. Wstęp

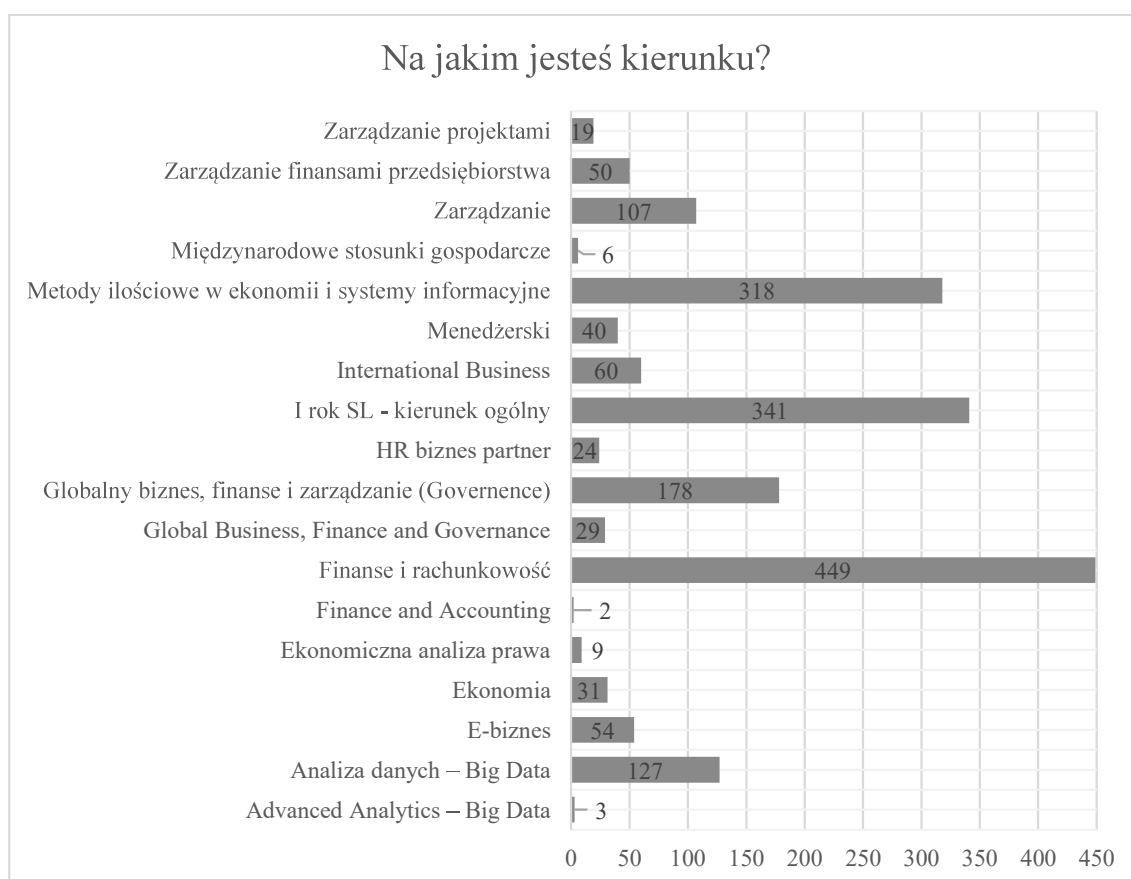
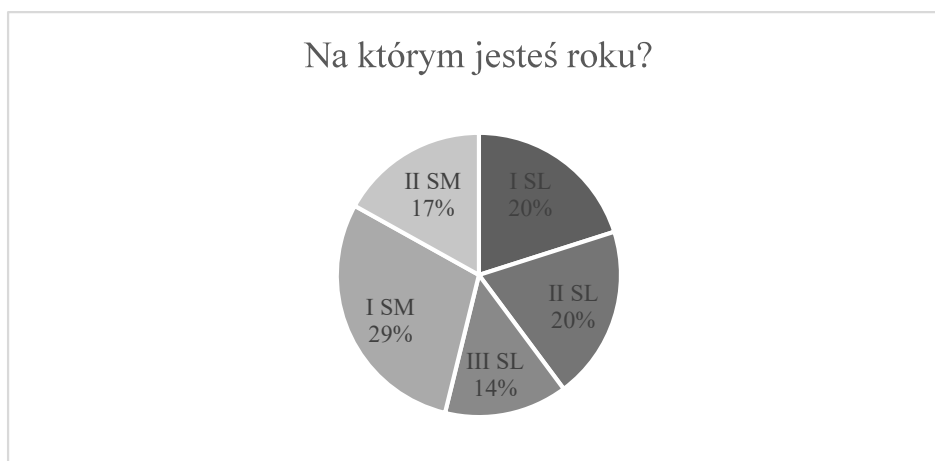
W związku z nieustępującą pandemią SARS-CoV-2 powodującego chorobę COVID-19 Komisja do spraw Jakości Kształcenia Samorządu Studentów Szkoły Głównej Handlowej postanowiła przygotować ankietę dotyczącą zdalnego nauczania. Była ona dostępna dla studentów od 23 listopada do 6 grudnia 2020 roku, przez jednorazowy link tylko za pomocą maila uczelnianego. Ankieta była w pełni anonimowa. W zależności od odpowiedzi, studentów wypełniających ankietę czekało od 3 do 20 pytań oraz dwa pytania o rok i kierunek studiów. W ankiecie wzięło udział 1847 studentów ze wszystkich lat i kierunków studiów. Dokładne liczby zostaną przedstawione w rozdziałach dotyczących konkretnych kierunków. Aby takie podsumowanie zostało opracowane, 15 % studentów z danego kierunku musiało wziąć udział w ankiecie.

Raport został podzielony na kilka części, w pierwszej sporządzono ogólne podsumowanie wyników dla całej uczelni, w kolejnej sekcji przygotowane zostały podsumowania dla kierunków, które spełniły wymagany warunek zwrotności, następna część została poświęcona ujęciu ankiety w podziale na lata studiów. W załącznikach znajduje się formularz ankiety oraz zestawienie wszystkich wykładowców docenionych przez studentów.

3. Ogólne podsumowanie

Wojciech Godlewski

Ostatnie dwa pytania ankiety były pytaniami zamkniętymi i odnosiły się do kierunku oraz roku studiów. Charakterystyka ogółu studentów, którzy wzięli udział została przedstawiono poniżej:

Najwięcej odpowiedzi spłynęło z najliczniejszych kierunków, tj. finanse i rachunkowość, metody ilościowe w ekonomii i systemy informacyjne oraz I roku SL. Udało się również

uzyskać zadowalającą liczbę odpowiedzi z kierunków niszowych takich jak zarządzanie projektami czy HR Biznes Partner.

Pierwsze pytanie w ankiecie brzmiało *Ile przedmiotów masz w tym semestrze?* Studenci mogli zaznaczyć od 1 do 15 przedmiotów. Średnio student SGH ma około 8,8 przedmiotów, a odchylenie standardowe wynosi około 2,1 przedmiotu. Oznacza to, że typowy student SGH ma od 6 do 11 przedmiotów.

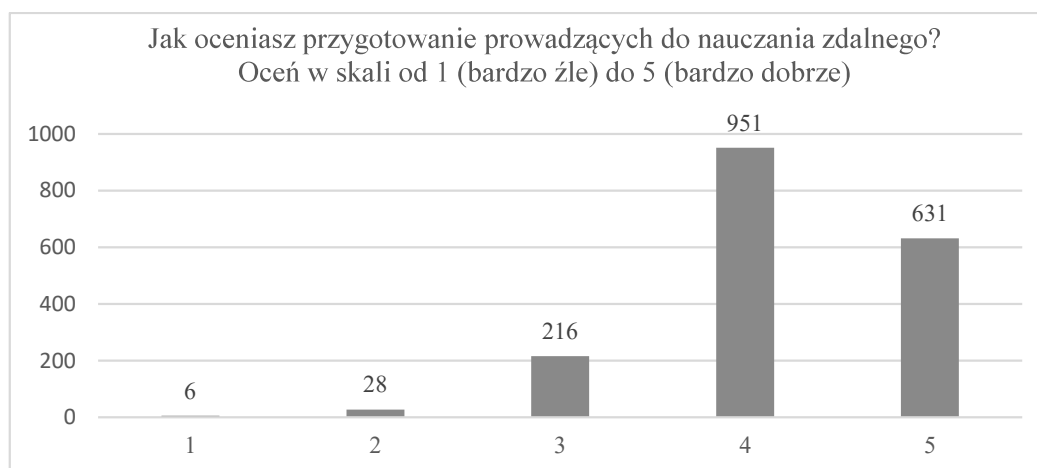
Treść drugiego pytania była następująca: *Czy jesteś obecny na zajęciach?* Możliwe były trzy odpowiedzi: *Jestem obecny na wszystkich zajęciach lub na zdecydowanej większości; Trudno powiedzieć – czasem chodzę, czasem nie; Nie, w ogóle nie chodzę na zajęcia lub jestem na pojedynczych.* Osoby, które wybrały trzecią odpowiedź, następnie były pytane o powód absencji i kończyły ankietę. Zdecydowana większość z tych osób jako powód swej nieobecności wskazywała pracę, niedogodne godziny zajęć lub brak zainteresowania wykładem.

1581 respondentów, czyli 86 % próby jest obecne na wszystkich zajęciach lub zdecydowanej ich większości, co jest wynikiem bardzo optymistycznym. 246 ankietowanych stwierdziło, że czasem chodzą, a czasem nie – stanowi to 13 % wszystkich, którzy udzielili odpowiedzi. Raptem 1 % respondentów (15) nie uczęszcza na zajęcia lub uczęszcza na pojedyncze. W tym punkcie warto byłoby porównać deklarowaną frekwencję studentów na zajęciach w czasie semestru zdalnego i semestru stacjonarnego.

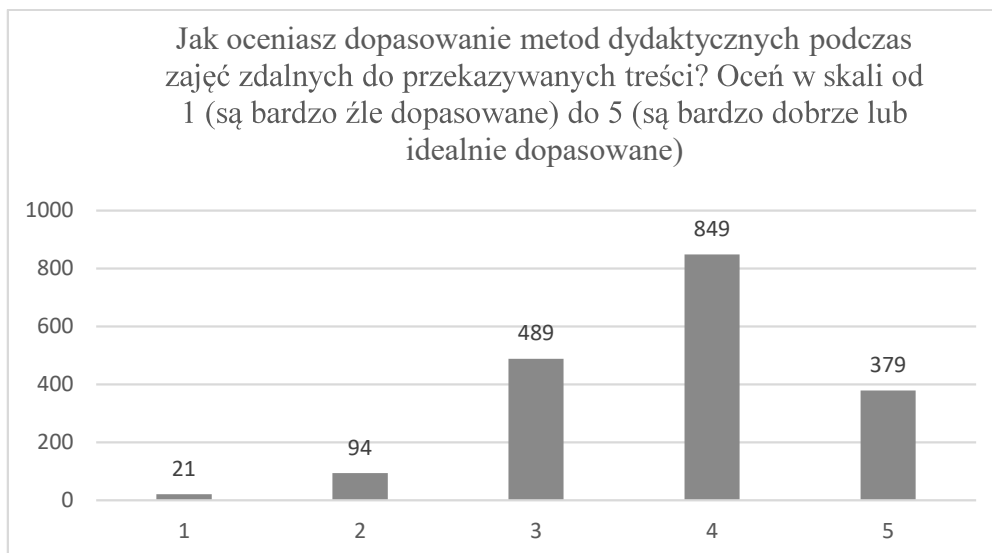
Kolejne pytanie było treści *Ile twoich zajęć jest prowadzonych za pomocą MS Teams w czasie rzeczywistym*? *W czasie rzeczywistym tzn. zajęcia odbywają się zgodnie z planem zajęć i umożliwiają kontakt bezpośredni z prowadzącym.* Odpowiedzi należało udzielić wybierając

jedną z pięciu dostępnych opcji. 1512 studentów, co stanowi 82% próby, stwierdziło, że wszystkie ich zajęć odbywają się za pomocą platformy MS Teams w czasie rzeczywistym. 306 respondentów stwierdziło, że większość ich zajęć odbywa się w czasie rzeczywistym. Liczby ankietowanych, którzy odpowiedzieli, że raptem połowa, mniej niż połowa lub żadne ich zajęcia nie odbywają się na platformie MS Teams w czasie rzeczywistym wynoszą – odpowiednio – 5, 6 i 3. Wysoki odsetek studentów, którzy wskazują, że wszystkie zajęcia odbywają się w czasie rzeczywistym jest wynikiem dobrym, jednak należałoby zweryfikować dlaczego 18% studentów udzieliło odpowiedzi przeciwnej oraz zidentyfikować zajęcia, które nie odbywają się synchronicznie.

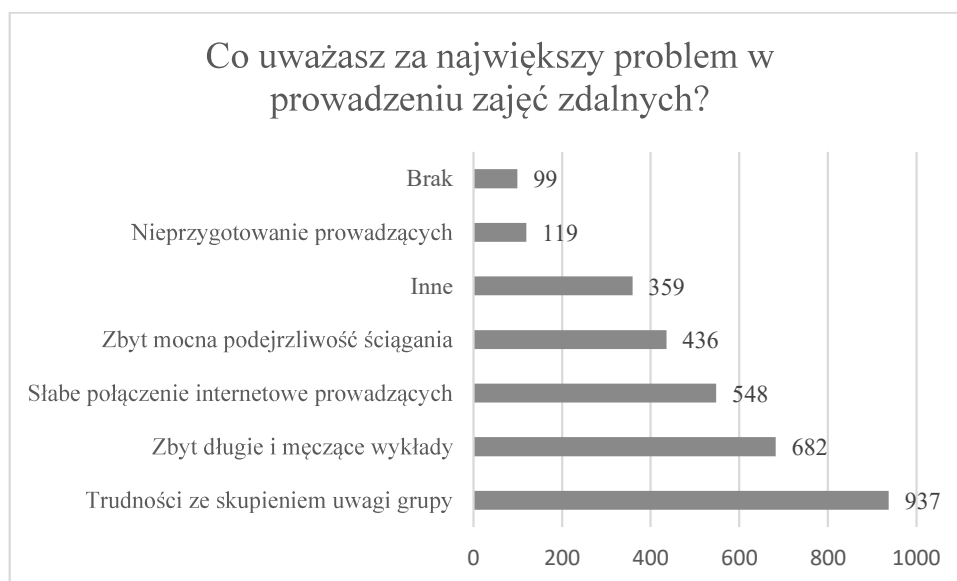
Kolejne pytanie sformułowane było następująco: *Jak oceniasz przygotowanie prowadzących do nauczania zdalnego? Oceń w skali od 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze)* Średnia ocen wyniosła 4,2 a odchylenie standardowe wyniosło 0,7. Oznacza to, że statystyczny student SGH ocenia przygotowanie swoich prowadzących w zakresie od 3 do 5. Widać więc jednostronną asymetrię na korzyść SGH.

Piąte pytanie brzmiało *Jak oceniasz dopasowanie metod dydaktycznych podczas zajęć zdalnych do przekazywanych treści? Oceń w skali od 1 (są bardzo źle dopasowane) do 5 (są bardzo dobrze lub idealnie dopasowane)*. Średnia odpowiedzi na to pytanie wyniosła 3,8, a odchylenie standardowe uplasowało się na poziomie 0,9. Są to nieco gorsze wyniki niż w poprzednim pytaniu, jednak i tak można stwierdzić, że typowy student SGH ocenia przystosowanie metod dydaktycznych w zakresie od 3 do 5.

Następne pytanie *Co uważasz za największy problem w prowadzeniu zajęć zdalnych?* było pytaniem wielokrotnego wyboru z możliwością dopisania swojej propozycji, z której skorzystało 359 respondentów. Najczęściej jako problem studenci wskazywali trudności ze skupieniem uwagi grupy – wskazało to 937 respondentów. 99 ankietowanych nie wskazało żadnego problemu.

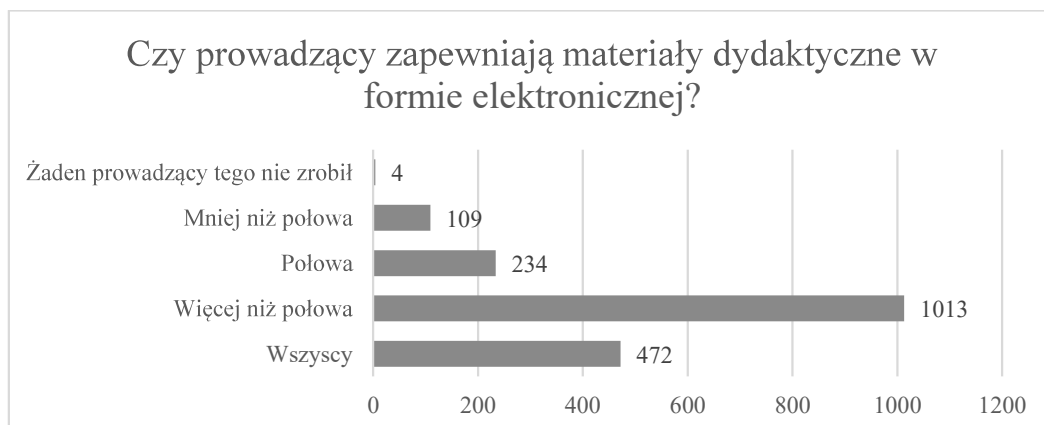

Wśród dopisanych przez studentów trudności znalazły się:

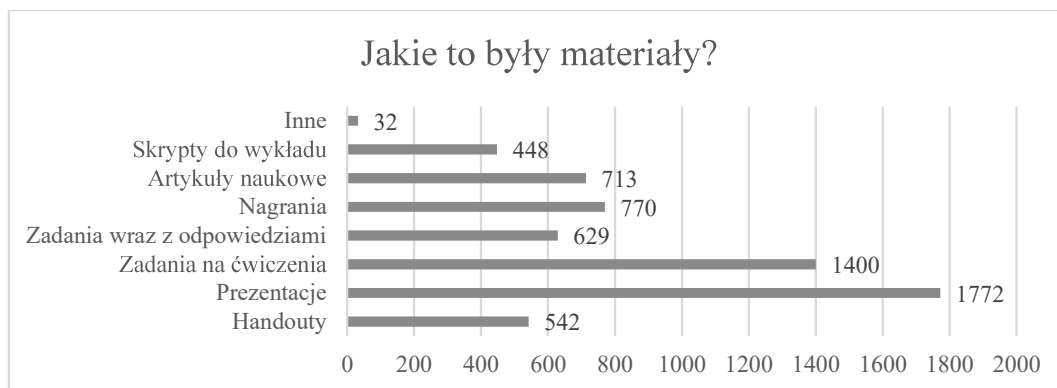
- brak bezpośredniego kontaktu z innymi studentami i trudność w nawiązywaniu nowych znajomości,
- brak nagrań z niektórych zajęć, które pozwoliłyby wrócić do trudniejszych treści,
- uczestnictwo w przedmiotach, na których rozwiązywane są zadania na tablicy, a zwłaszcza możliwość rozwiązywania zadań na bieżąco, studenci rekomendują użycie tabletów graficznych przez wykładowców,

- brak szkoleń dla wykładowców z obsługi MS Teams, przez co narzędzie nie jest w pełni wykorzystywane,
- zmęczenie organizmu, bardzo długie godziny spędzane przed komputerem,
- przeciążone łącza, obniżające jakość zajęć,
- udostępnianie materiałów i komunikatów na różnych platformach, brak jednego kanału komunikacji,
- słaba znajomość angielskiego u wykładowców prowadzących zajęcia w języku angielskim,
- na niektórych przedmiotach zbyt duża część materiału oddelegowana do samodzielnego zapoznania się,
- słabe połączenie internetowe u studentów, wynikające z miejsca zamieszkania, powodujące, że część studentów traci wykłady/ćwiczenia, które nie są nagrywane,
- zbyt mała ilość czasu podczas testów, kolokwiów,
- zwiększenie trudności zaliczenia przedmiotów względem semestru stacjonarnego, brak zaufania ze strony wykładowców, podejrzania, że wszyscy studenci oszukują,
- trudność w nadążaniu za prowadzącymi, którzy w trakcie zajęć programują bądź używają programów statystycznych, jeżeli student nie dysponuje dwoma monitorami,
- przedłużanie zajęć.

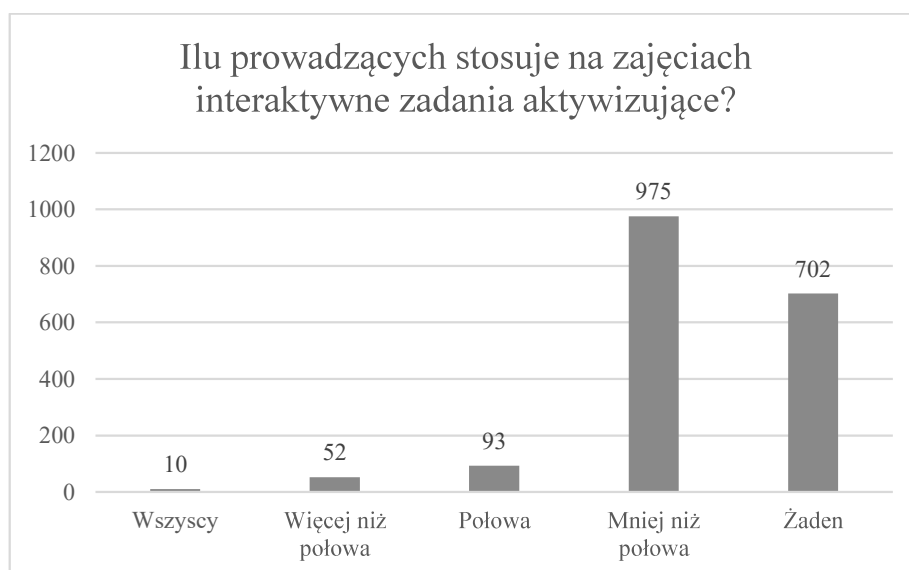
Następnie studenci zostali zapytani *Czy prowadzący zapewniają materiały dydaktyczne w formie elektronicznej?* i mogli odpowiedzieć zaznaczając jedną z 5 dostępnych odpowiedzi. 55 % respondentów stwierdziło, że ponad połowa ich prowadzących zapewnia materiały w formie elektronicznej, a kolejne 25 % odpowiedziało, że wszyscy to robią. Raptem 0,2 % ankietowanych odpowiedziało, że nikt nie zapewnia materiałów.

Studenci, którzy w poprzednim pytaniu zaznaczyli odpowiedź inną niż *Żaden prowadzący tego nie zrobił* zobaczyli pytanie *Jakie to były materiały?* Po raz kolejny była to lista wielokrotnego wyboru z możliwością dopisania własnych propozycji. Tym razem z tej możliwości skorzystało 32 respondentów, którzy najczęściej wskazywali fragmenty książek lub odnośniki do przydatnych stron.

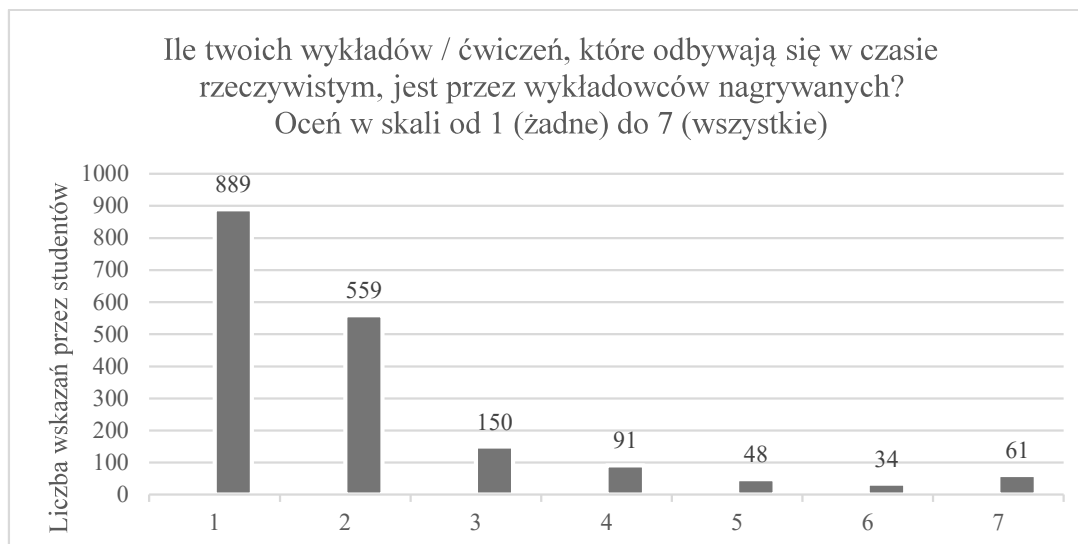
Kolejne pytanie powiązane z metodami dydaktycznymi brzmiało: *Ilu prowadzących stosuje na zajęciach interaktywne zadania aktywizujące?* Np. quiz na Kahoot, pytania w Mentimeter. Przy tym pytaniu większość respondentów skłaniała się ku odpowiedzi *mniej niż połowa* (975 odpowiedzi, co stanowi 53 %) oraz *żaden* (702 odpowiedzi, co stanowi 38 %). Zdecydowana mniejszość odpowiedziała, że robi to każdy prowadzący (raptem 10 odpowiedzi, co stanowi nieco ponad 0,5 %), jak i że robi to więcej niż połowa (tylko 52 odpowiedzi, czyli niecałe 3 %). Obserwując wśród studentów pozytywne opinie na temat takich zadań oraz niski odsetek wykładowców, którzy je stosują, warto byłoby rozważyć stworzenie krótkiego poradnika jak mogą z takich narzędzi korzystać.

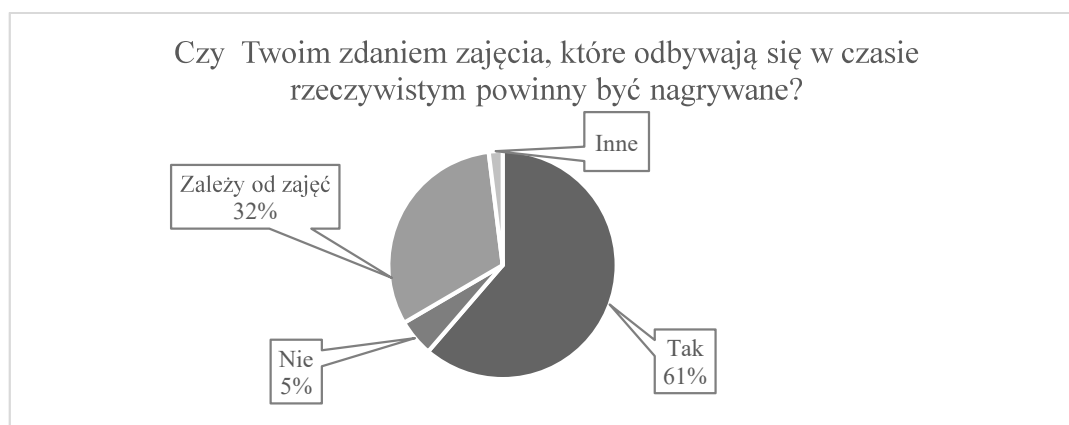
Kolejne pytanie dotyczyło formy pracy podczas zajęć i sformułowane było następująco: *Na ilu przedmiotach prowadzona jest praca w grupie?*. Znowu studenci mieli możliwość wybrania jednej odpowiedzi z wielu. Ponad 60 % respondentów (1146 odpowiedzi) stwierdziło, że praca w grupach jest prowadzona na mniej niż połowie zajęć. Raptem 2 % (37 odpowiedzi) zaznaczyło, że praca w grupach prowadzona jest na wszystkich zajęciach.

Następne pytanie dotyczyło programów komputerowych i brzmiało: *Czy wymagane oprogramowanie specjalistyczne (np. STATA, SPSS) było dostępne dla studentów?* Studenci mieli 4 możliwe odpowiedzi do wyboru, z czego aż 1300 (71 %) zaznaczyło, że nie uczestniczy w zajęciach, na których takie oprogramowanie jest wymagane. Wśród osób, które w takich zajęciach biorą udział zdecydowana większość, ponieważ ponad 74 % (394 respondentów) odpowiedziało, że całe wymagane oprogramowanie specjalistyczne było dostępne dla studentów. 88 ankietowanych (ponad 16 %) stwierdziło, że tylko część oprogramowania była dostępna, a kolejne 8 % respondentów (46 odpowiedzi) zaznaczyło, że niestety żadne specjalistyczne oprogramowanie nie było dostępne dla studentów. Pozwala to wnioskować, że uczelnia jest dobrze informatycznie przygotowana do pracy studentów poza uczelnianymi laboratoriami komputerowymi, wciąż jednak co 4 student nie posiada dostępu do wszystkich wymaganych programów.

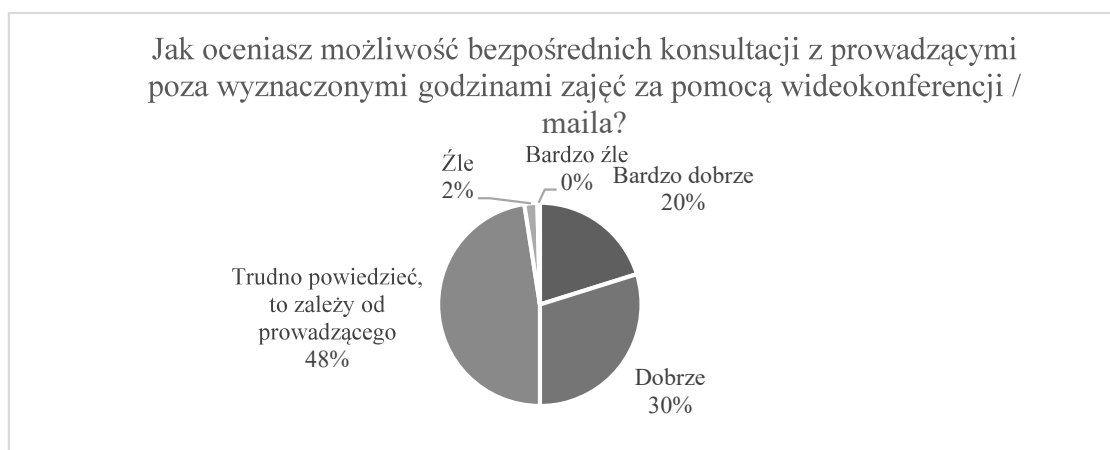
Studentom zostały zadane również dwa pytania dotyczące nagrywania wykładów. Pierwsze z nich brzmiało: *Ile twoich wykładów / ćwiczeń, które odbywają się w czasie rzeczywistym, jest przez wykładowców nagrywanych? Oceń w skali od 1 (żadne) do 7 (wszystkie)*. Odpowiedzi na to pytanie wskazują, że większość zajęć nagrywana nie jest. Średnia odpowiedzi na to pytanie wyniosła 2, a odchylenie standardowo uplasowało się na poziomie 1,5. Oznacza to, że typowy student SGH w pytaniu tym zaznaczał odpowiedzi od 1 do 4, co pozwala wnioskować, że jest to połowa lub mniej zajęć.

Następnie studenci zostali poproszeni o wyrażenie własnej opinii na temat nagrywania zajęć zdalnych - *Czy Twoim zdaniem zajęcia, które odbywają się w czasie rzeczywistym powinny być nagrywane?* Mogli wybrać jedną z przygotowanych odpowiedzi. 61 % studentów (1123 ankietowanych) było zdania, że powinny być nagrywane. Przeciwnie stanowisko wykazało 5 % respondentów (96). 32 % studentów uzależniło to od rodzaju zajęć, a kolejne 2 % wybrało odpowiedź inne, gdzie najczęściej pisali, że wykłady powinny być nagrywane, a ćwiczenia nie, co jednak nie dotyczyło ćwiczeń na przedmiotach matematycznych. W większości pozytywne opinie w kwestii nagrywania zajęć oraz wskazywanie braku nagrań jako trudności sugerują, że wykładowcy mogliby po konsultacji z daną grupą decydować się na nagrywanie zajęć, które później dostępne są tylko dla studentów SGH w usłudze Microsoft Stream.

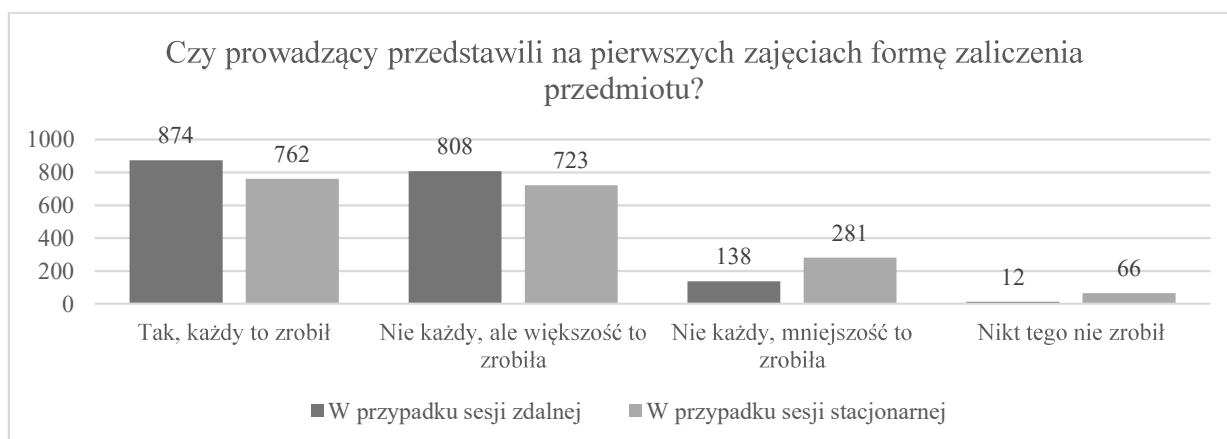
Studenci zostali również zapytani *Jak oceniasz możliwość bezpośrednich konsultacji z prowadzącymi poza wyznaczonymi godzinami zajęć za pomocą wideokonferencji / maila?* Mieli możliwość zaznaczenia jednej z pięciu dostępnych odpowiedzi na skali od bardzo dobrze do bardzo źle. Prawie połowa respondentów (871) odpowiedziała, że trudno to stwierdzić i zależy to od prowadzącego, jednak ogólnie odczucia studentów są w tym zakresie pozytywne.

W kolejnej części została zweryfikowana kwestia podania warunków zaliczenia. Na każde pytanie mieli do wyboru jedną z 4 dostępnych odpowiedzi. Pierwsze pytanie brzmiało: *Czy prowadzący przedstawili na pierwszych zajęciach formę zaliczenia przedmiotu, jeśli sesja odbywałaby się zdalnie?* i zdecydowana większość odpowiedziała, że zrobili to albo wszyscy (48 %) albo większość prowadzących (44 %).

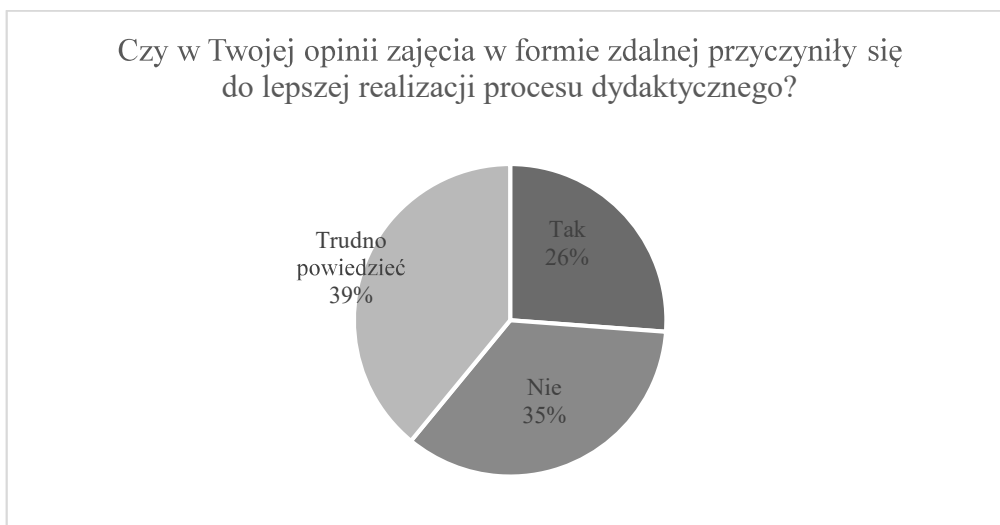
Drugie z tej małej serii pytanie brzmiało *Czy prowadzący przedstawili na pierwszych zajęciach formę zaliczenia przedmiotu, jeśli sesja odbywałaby się stacjonarnie?* W tym pytaniu proporcje odpowiedzi wyglądały nieco inaczej, jednak również większość studentów stwierdziła, że albo wszyscy (42 %) albo większość prowadzących to zrobiła (39 %).

W obu pytaniach jest jednak pewna grupa studentów, która wskazała, że zrobiła to mniejszość wykładowców, bądź żaden, należałoby zatem dopilnować w kolejnym semestrze, aby wszyscy wykładowcy już na pierwszych zajęciach przedstawili dwie alternatywne formy zaliczenia przedmiotu w zależności od formatu sesji egzaminacyjnej. Ograniczyłoby to niepewność i stres wśród studentów.

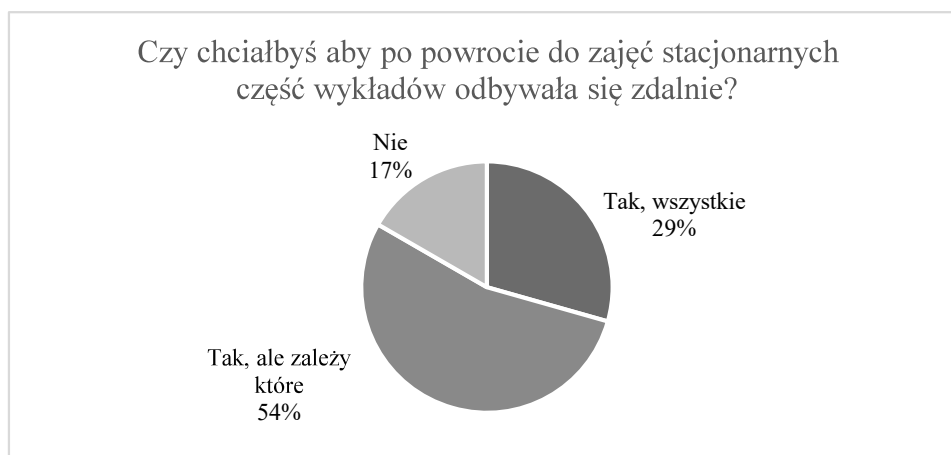

Ostatni blok pytań dotyczył subiektywnych odczuć studentów. Pierwsze z nich sformułowane było następująco: *Czy w Twojej opinii zajęcia w formie zdalnej przyczyniły się do lep-*

szej realizacji procesu dydaktycznego? Studenci mogli odpowiedzieć tak, nie lub trudno powiedzieć. Odpowiedzi rozłożyły się mniej więcej po równo z niewielką przewagą dla nie nad tak, chociaż większość zaznaczyła, że trudno na to pytanie odpowiedzieć.

Kolejne brzmiało: *Czy chciałbyś aby po powrocie do zajęć stacjonarnych część wykładów odbywała się zdalnie?* Studenci mogli odpowiedzieć *tak*, *nie* lub *tak, ale zależy które* i bezwzględna większość (54 %) wybrała ostatnią możliwość. 29 % odpowiedziało się w pełni za tym pomysłem, 17 % – przeciwko niemu.

Kolejne dwa pytania pozwoliły studentom docenić wykładowców, którzy według nich szczególnie dobrze realizują proces kształcenia w warunkach zdalnych oraz wskazać dobre praktyki jakie obecne są na zajęciach. Pierwsze z nich brzmiało: *Czy chciałbyś szczególnie docenić któregoś wykładowcę? Jeśli tak, to którego?* Oto zestawienie 9 (ze względu na to, że dziesiąte miejsce przypada ex aequo 4 prowadzącym) prowadzących, których doceniła największa liczba studentów (podana w nawiasie) wraz z uzasadnieniem: